

Watermanagementcentrum Nederland

Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW)

Droogtebericht

2 mei 2011 | Nummer 2011-04

Een zeer lage Rijnafvoer, nog geen problemen met de watervoorziening.

Afgelopen weken is er in Nederland en ook in de stroomgebieden van Rijn en Maas weinig neerslag van betekenis gevallen. Hierdoor is de afvoer op de grote rivieren laag (Maas) tot zeer laag (Rijn) voor de tijd van het jaar. De Rijnafvoer is inmiddels lager dan in 1976 in dezelfde tijd van het jaar. Alleen in 1921 was er bij Lobith een nog lagere Rijnafvoer in deze periode van het jaar. De grondwaterstanden zijn verder gedaald. De behoefte aan water is daarom groter dan normaal voor de tijd van het jaar. Rijkswaterstaat en de waterschappen hebben de maximaal toelaatbare waterpeilen op meren en kanalen gehandhaafd. De buffervoorraad water is groter dan normaal en behoefde in de afgelopen periode nog niet te worden aangesproken. Op de hoge gronden waar geen water naar toe gevoerd kan worden is de bodem door de geringe neerslag zeer droog. De watervoorziening naar de gebieden die van water kunnen worden voorzien ondervindt op dit moment (nog) geen problemen.

Volgens het KNMI komt er voorlopig nog geen einde aan de droogte. Tot aankomend weekend valt er geen neerslag van betekenis. Daarna is er een kleine kans op buien. Voor de periode vanaf 11 mei is geen duidelijk signaal te vinden voor een significant droger of natter weertype dan normaal.

Verschillende waterschappen in Nederland bereiden maatregelen voor wegens de aanhoudende droogte.

Huidige situatie en verwachtingen voor rivierafvoeren, (water)temperaturen en grondwater

De wateraanvoer van de Rijn is zeer laag voor de tijd van het jaar, hij bedraagt momenteel 1050 m³/s. Naar verwachting zal de afvoer te Lobith in de komende dagen op dit niveau blijven. Het langjarige gemiddelde voor begin mei bedraagt ca. 2.300 m³/s. De meren in het IJsselmeergebied zijn momenteel goed gevuld. De kans op droogteproblemen in het Rijnstroomgebied is groter dan normaal.

De afvoer van de Maas bij Luik daalt en bedraagt momenteel 90 m³/s. Dit is ca. 100 m³/s lager dan normaal voor de tijd van het jaar. In de komende twee weken wordt geen wezenlijke wijziging in de afvoer van de Maas verwacht. De lage afvoer zal in deze periode naar verwachting echter niet leiden tot droogteproblemen.

Door de droge periode zijn de grondwaterstanden overal in het land gedaald. Met name in het noorden en oosten is de grondwatersituatie erg droog voor deze tijd van het jaar.

De waterbeheerders hebben alle mogelijke maatregelen behorend bij normaal beheer in droge perioden genomen. Er zijn (nog) geen problemen met de wateraanvoer.

De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Eijsden bedragen op dit moment resp. 17 en 18 graden. In de komende periode zullen deze temperaturen eerst wat dalen en na woensdag weer stijgen richting de 19 graden. Problemen voor de waterkwaliteit in verband met de temperatuur worden niet verwacht.

Nadere informatie

Weersverwachting

Neerslagverwachting geldig van 02-05-2011 tot en met 10-05-2011:

In Duitsland en Zwitserland is gisteren en vandaag nog een verspreide bui gevallen maar verder wordt er in het stroomgebied van Rijn en Maas tot en met vrijdag 6 mei nagenoeg geen neerslag verwacht. Pas vanaf het weekend van 7 en 8 mei lijken de neerslagkansen enigszins toe te nemen. De neerslag heeft dan wel een buiig karakter waardoor er van plaats tot plaats verschillen zullen zijn.

Temperatuurverwachting geldig van 02-05-2011 tot en met 10-05-2011:

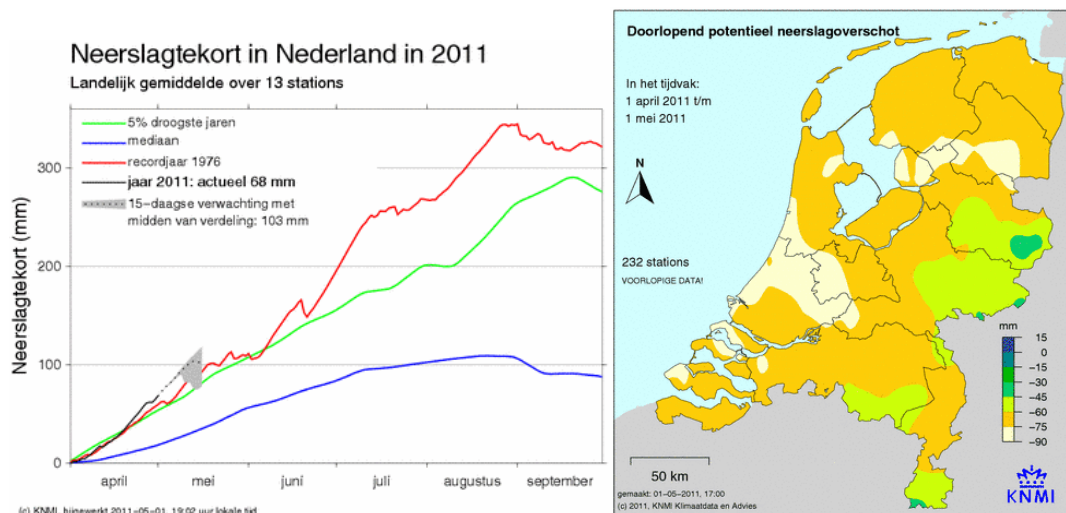
De temperatuur loopt deze verwachtingsperiode richting het weekeinde weer op, maar komt niet boven de 25 graden uit.

Verdere vooruitzichten geldig van 11-05-2011 tot en met 29-05-2011:

Voor de periode vanaf 11 mei is geen duidelijk signaal te vinden voor een significant droger of natter weertype dan normaal. Wat de temperatuur betreft is er voor West-Europa duidelijk een signaal voor hogere temperaturen dan het langjarig gemiddelde. Voor de tweede helft van mei wordt dit signaal voor warmer weer zwakker.

Neerslagtekort

Het neerslagtekort (neerslag minus verdamping) wordt gemeten vanaf 1 april, het begin van het groeiseizoen. De afgelopen week is het neerslagtekort landelijk gezien gestegen van 53 naar 68 mm. De lichte regenval aan het eind van vorige week heeft zoals al verwacht hierin geen verbetering gebracht. De verwachting is dat dit over 15 dagen circa 100 mm zal bedragen. Dat is droger dan in 1976 voor deze tijd van het jaar.

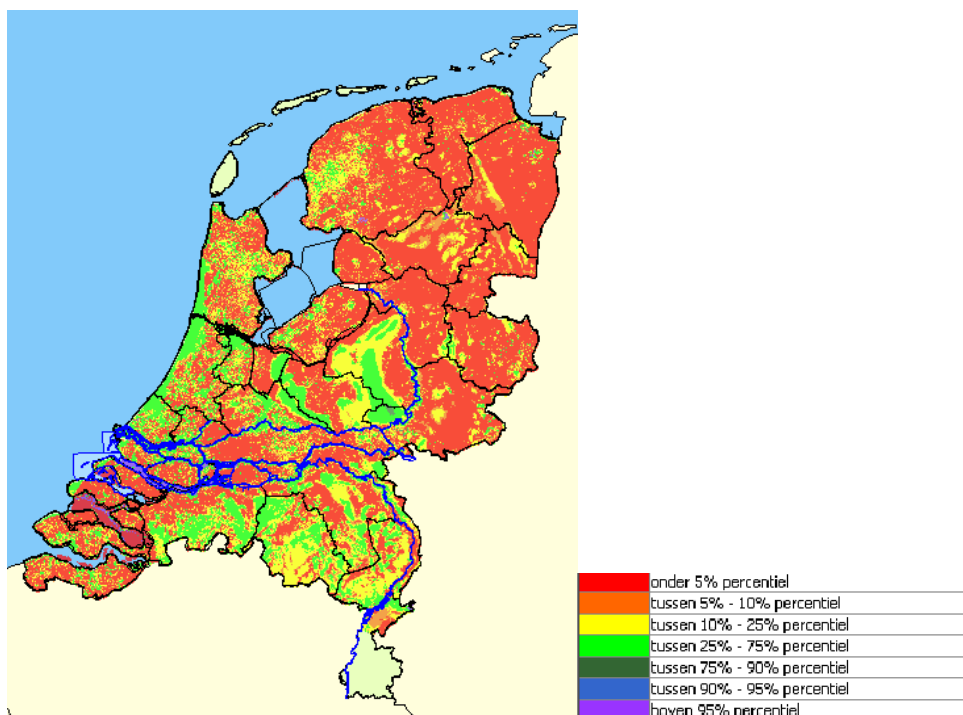

Grondwater

De droogtesituatie in het grondwater heeft zich, ondanks de in de afgelopen periode gevallen neerslag, wat verder verslechterd ten opzichte van de rapportage in het droogtebericht van 26 april.

Uit het berekende landelijke beeld van de grondwatersituatie valt op te maken dat de grondwaterstanden in het overgrote deel van Nederland droog tot extreem droog zijn voor deze tijd van het jaar. Uitzonderingen zijn met name de hogere zandgebieden in Brabant. De diepe grondwaterstanden in de kustduinen en de stuwwalgebieden (ondermeer de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug) reageren dermate langzaam op variaties in de neerslag dat hier de droogteperiode niet merkbaar is in de grondwaterstanden. Dit betekent overigens niet dat de bodem en de vegetatie in deze gebieden niet droog zijn.

Het berekende landelijke beeld wordt ondersteund door de beperkt beschikbare actueel gemeten grondwaterstanden. Wel is er in deze gemeten standen meer lokale variatie zichtbaar dan in het landelijke beeld.

Landelijk beeld van de hoogte van de grondwaterstand in vergelijking tot de statistische waarden op hetzelfde moment in het jaar (modelresultaat NHI - www.nhi.nu).

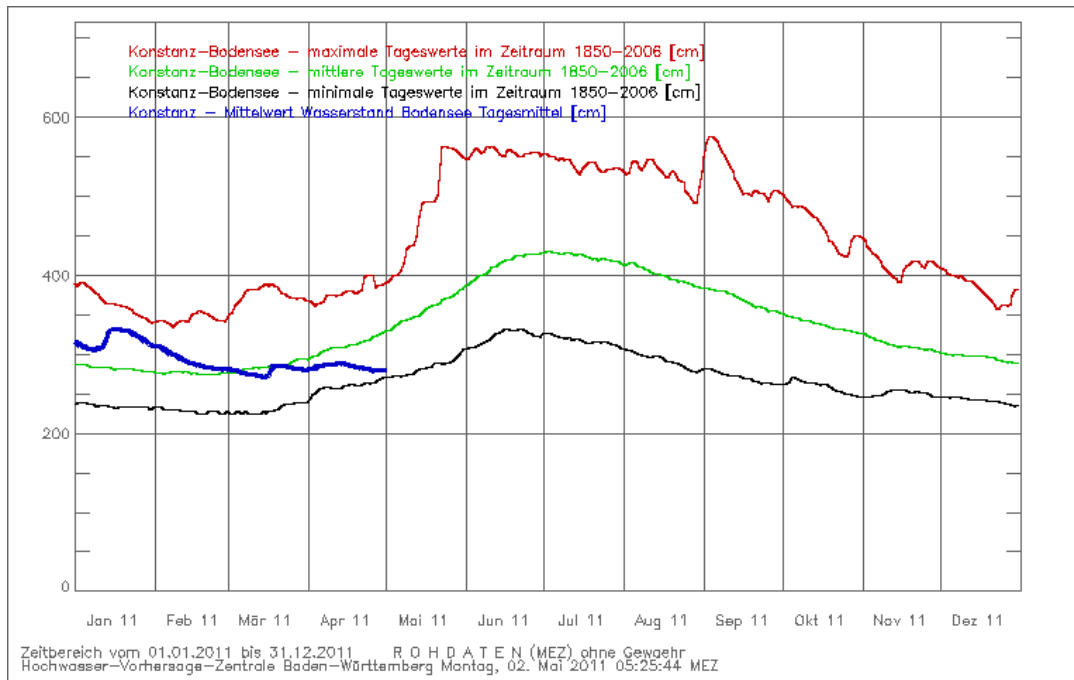
Rijn

Sneeuw

De sneeuwvoorraad in de Alpen is op dit moment beduidend lager dan normaal. In het Zwitserse deel van het Rijngebied ligt momenteel ca. 20-30% van de voor dit jaargetijde normale hoeveelheid sneeuw.

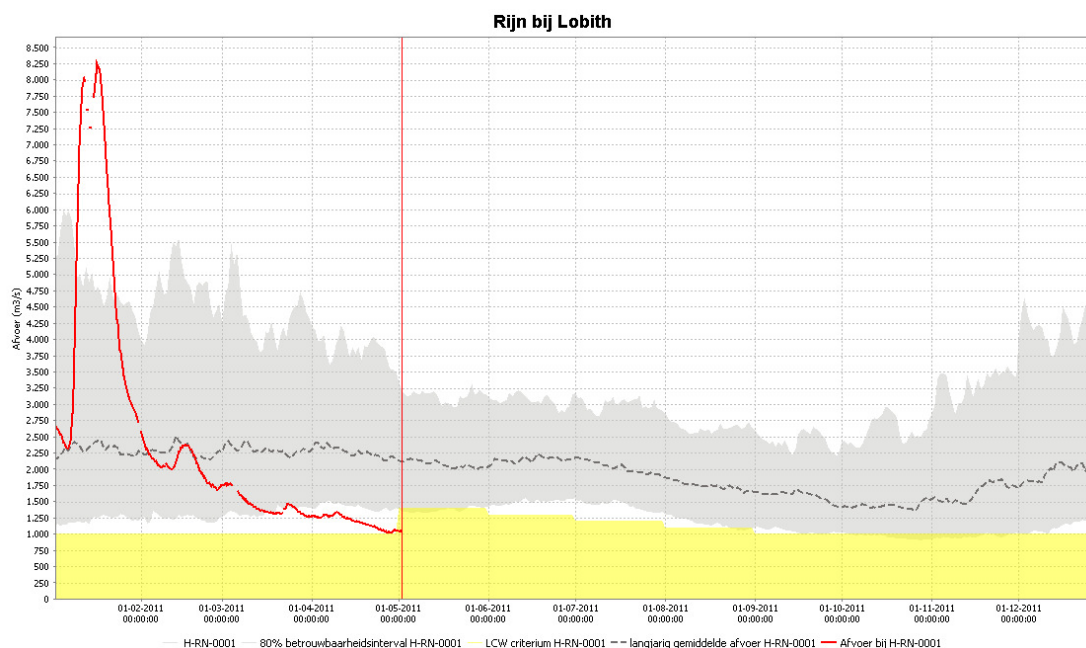
Zwitserse meren

Het peil van de meeste Zwitserse stuwmeren ligt onder het langjarig gemiddelde. Een maat hiervoor is de z.g. 'Füllungsgrad' die normaal rond deze tijd ongeveer 23% is en op dit moment 13,2% bedraagt. Maatgevend voor de Rijnafvoer is de afvoer vanuit de Bodensee. Het peil van de Bodensee stijgt normaal gesproken in deze tijd van het jaar flink. In de afgelopen week is het meerpeil constant gebleven en ligt nu ruim 70 cm onder het langjarig gemiddelde. Dit is zeer laag voor de tijd van het jaar. Door de geringe sneeuwvoorraad en het verwachte uitblijven van grotere hoeveelheden neerslag wordt een verdere langzame daling van het meerpeil verwacht. Daarmee zal het peil van de Bodensee aanzienlijk onder het langjarig gemiddelde blijven.

Zeer lage Rijnafvoer voor de tijd van het jaar

De afvoer van de Rijn bij de uitstroming uit de Bodensee bedraagt 215 m³/s, ruim 200 m³/s lager dan gemiddeld voor begin mei. Dit is zeer laag voor de tijd van het jaar. Bij Lobith is de afvoer in de afgelopen week constant gebleven en bedraagt momenteel 1.050 m³/s (zie figuur). Dit is lager dan in 1976 in dezelfde periode van het jaar. Alleen in 1921 was in deze periode de afvoer bij Lobith nog lager (2 mei 1921 : 840 m³/s). In het brongebied van de Rijn is in de afgelopen week wel enige neerslag gevallen. Naar verwachting zal de afvoer te Lobith in de komende week rond het huidige niveau blijven. Het langjarige gemiddelde voor begin mei bedraagt ca. 2.300 m³/s.

Afvoerverloop Lobith/Rijn

Conclusie

Op basis van de huidige situatie en de weersvoorspellingen wordt verwacht dat de afvoer van de Rijn de komende weken rond het huidige zeer lage niveau zal blijven (ruim 1.200 m³/s onder het langjarig gemiddelde). De basisafvoer is eveneens zeer laag voor de tijd van het jaar en deze zal vanwege de geringe hoeveelheid sneeuw in het Alpengebied verder afnemen.

Alles overziend geeft het Rijngebied een droger dan gemiddeld beeld.

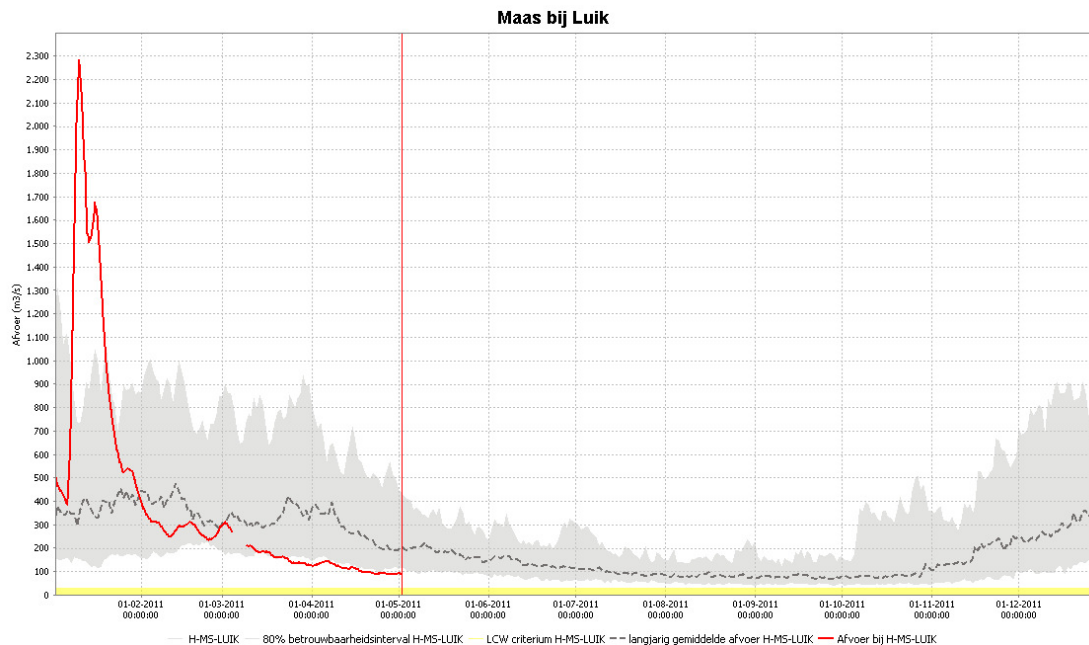
In verband met de kans op droogteproblemen in de komende weken worden de ontwikkelingen door de waterbeheerders nauwlettend gevolgd.

Maas

De Maas is een snel reagerende regenrivier. Invloed van sneeuw op de afvoer van de rivier is er alleen in de winter. Anders dan bij de Rijn neemt de afvoer in het voorjaar niet toe door het smelten van sneeuw en gletsjers in het brongebied. Het stroomgebied van de Maas kent geen grote watervoorraden in de vorm van gletsjers en stuwweren. Omdat het water in een groot deel van het stroomgebied snel wordt afgevoerd, kan de basisafvoer relatief klein worden in een periode zonder neerslag.

Het jaar 2011 verloopt voor de Maas met uitzondering van het hoogwater van januari wat lager dan gemiddeld qua afvoer. De afvoer te Luik is gedaald tot 90 m³/s, ongeveer 100 m³/s lager dan normaal niveau voor de tijd van het jaar. De uitgangssituatie voor de zomer van 2011 is dus aan de lage kant.

Op basis van de weersverwachting voor de aankomende week wordt geen wezenlijke verandering van de afvoer verwacht.

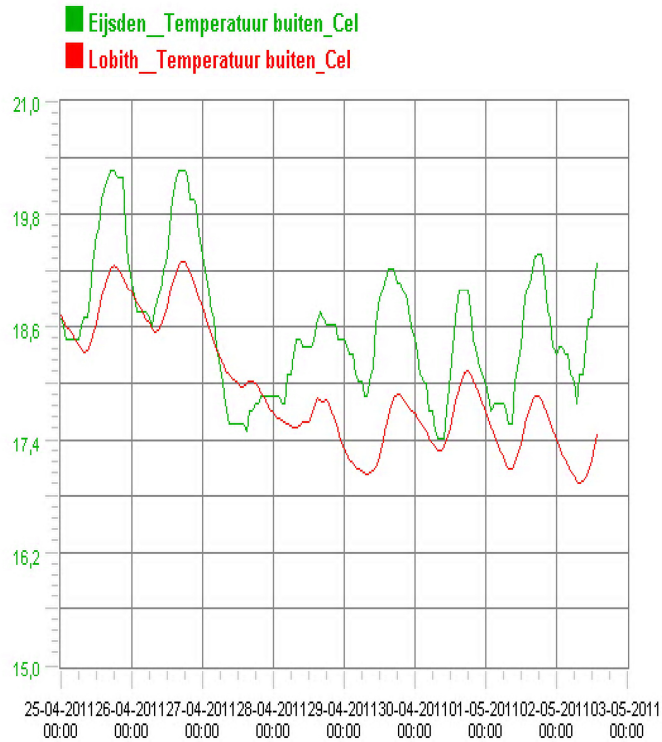

Afvoerverloop Luik/Maas

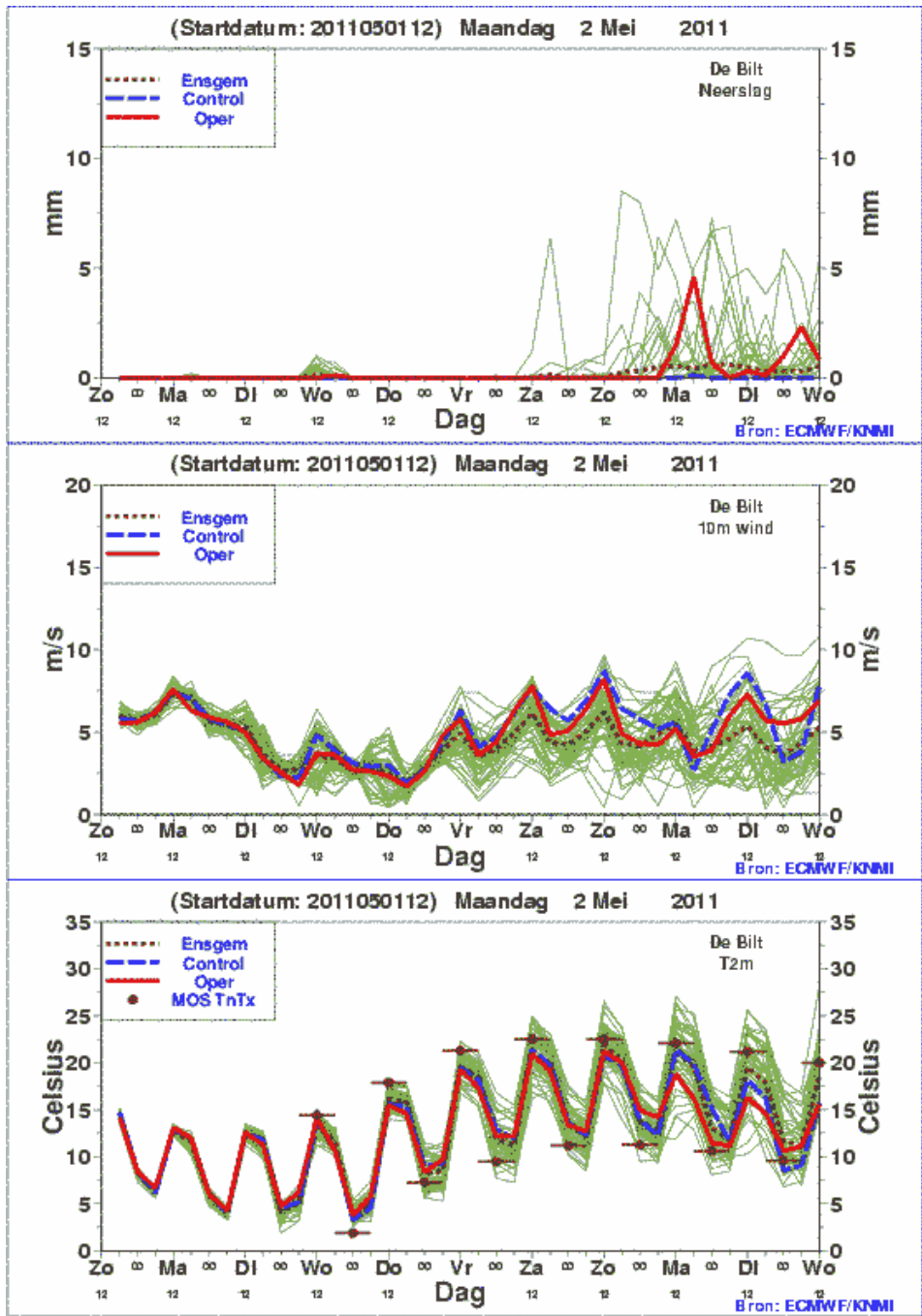
Droogteproblemen zijn de komende tijd voor de Maas niet waarschijnlijk. Waakzaamheid is echter wel geboden.

Watertemperatuur bij Lobith en Eijsden

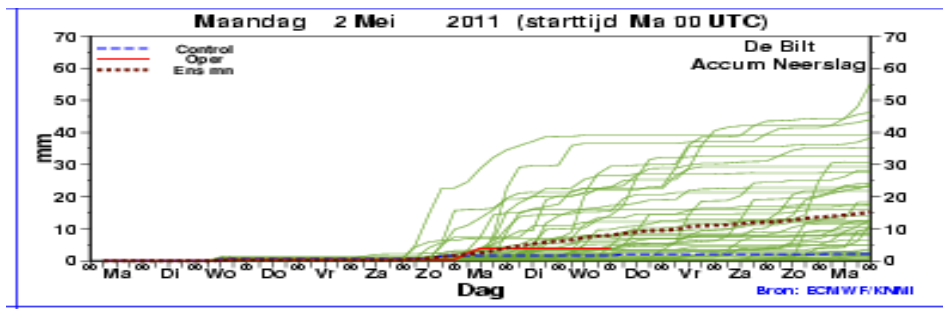
De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith is nu 17 graden. Die van de Maas bij Eijsden bedraagt 18 graden. De watertemperatuur zal naar verwachting in de komende periode eerst nog wat dalen en na woensdag weer gaan stijgen tot circa 19 graden. Problemen voor de waterkwaliteit worden niet verwacht.

Bijlage 1: EPS-Pluim De Bilt

Bijlage 2: Cumulatieve Neerslag De Bilt

Contact

Dit bericht voor waterbeheerders is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN).

Voor meer informatie over dit droogtebericht neemt u contact op met de Waterkamer.

Telefoon 0320 - 298888

Internet www.rijkswaterstaat.nl/waterkamer

Dit is een uitgave van
Rijkswaterstaat
Unie van Waterschappen

met medewerking van
Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
Deltares

onder verantwoordelijkheid van de Landelijk Watermanager

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl
of bel 0800 - 8002 (ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)